بسم اللہ الرحمن الرحیم

رباعیات باباطاہر

۱ دردیست اجل کہ نیست درمان اورا ۱
بر شاہ و وزیر ہست فرمان اورا
شاہے کہ بحکم دوش کرمان می خورد
امروز ہمی خورند کرمان اورا

۲ کارم ہمہ نالہ و خروش است امشب ۲
نے صبر پدید است و نہ ہوش است امشب
دوشم خوش بود ساغیے پنداری
کفارۂ خوشدلی دوش است امشب

۳ تہ کہ ناخواندۂ علم سموات ۳
تہ کہ نابردۂ پے در خرابات
تہ کہ سود و زیان خود ندونی ......
بہ روان کے رسی ہیہات ہیہات

۴ وہی اسپ مرا گفت کہ درین چہ شکست است ۴
کہ اصطبل تو از زاویہ ہائے فلک است
نہ آب دران نہ سبزہ کاہ و نہ جو
این جائے ستور نیست جائے ملک است
۵ بیتہ یارب بہ بستان گل مرویاد ۵
اگر رویاد ہرگز کس مبویاد
بیتہ گر دل بخندہ لب کشاید
رخش از خون دل ہرگز مشویاد
۶ ز دست دیدہ و دل ہر دو فریاد ۶
کہ ہر چہ دیدہ بیند دل کند یاد
بسازم خنجری نیشش ز پولاد
زنم بر دیدہ تا دل گردد آزاد

٧ جرہ بازے بدم رفتم بہ نخچیر ٧
سیہ چشمے بزد بر بال مو تیر
برو غافل مچر در کوہساروں
ہر اوں غافل چرے غافل خورہ تیر

٨ موآں رندم کہ نامم بے قلندر ٨
نہ خوں دیرم نہ موں دیرم نہ لنگر
چو روز آیا بگردم گرد گیتی
چو شو گردہ بہ خشتے وانہم سر

٩ زدل نقش جمالت در نشی یار ٩
خیال خط و خالت در نشی یار
مژہ سازم بگرد دیدہ پرچین
کہ خون ریزہ خیالت در نشی یار

١٠ موکه سر در بیابونم شو و روز ١٠
سرشک از دیده بارونم شو و روز
نه تو دیرم نه جانونم می کرد درد
همی ذونم که نالونم شو و روز

١١ خداوندا ازبس زارم ازین دل ١١
شو و روزان در آزارم ازین دل
زبس نالیدم از نالیدنم کس
زمو بستون که بیزارم ازین دل

١٢ هوام آن آذرین مرغی که درحال ١٢
بسوجم عالم ار برهم زنم بال
مصوّر گرکشه نقشم به دیوار
بسوجه خونه از تأثیر تمثال

۱۳ مگر شیر و پلنگی ای دل ای دل ۱۳
بمو دایم بجنگی ای دل ای دل
اگر دستم فتی خونت وریژم
ووینم تا چه رنگی ای دل ای دل

۱۴ دلا پوشم ز هجرت جامه نیل ۱۴
کشم بار غمت چون جامه بر ذیل
دم از مهرت زنم همچون دم صبح
از این دم تا دم صور سرافیل

۱۵ مو از قالوا بلی تشویش دیرم ۱۵
گنه از برگ داردن بیش دیرم
چو فردا نومه خونون نومه خونن
مو در کف نومه سر در پیش دیرم

۱۶ خداوندا که پوشم یا که نوشم ۱۶
مژه پر اشک خونین تا که نوشم
همه کز در بران سوته آییم
توکم از در برانی وا که پوشم

۱۷ باین بی آشنائی بر کیا شم ۱۷
باین بی خانمانی بر کیا شم
همه از در بران سوته آییم
ته گر از در برانی بر کیا شم

۱۸ بوره سوته دلون گرد هم آییم ۱۸
سخن وا هم کریم غمها گشاییم
ترازو آوریم غمها بسنجیم
هر آن سوته تریم سنگین تر آییم

۱۹ بوره سوته دلون هون تا بنالیم ۱۹
ز هجران گل رعنا بنالیم
بشیم با بلبل شیدا به گلشن
اگر بلبل ننالِه ما بنالیم

۲۰ مو آن بحرم که در ظرف آمدستم ۲۰
مو آن نقطه که در حرف آمدستم
به هر الفی الف قدی بر آیه
الف قدم که در الف آمدستم

۲۱ بروی دلبری گر مائلستم ۲۱
مکن منعم گرفتار دلستم
خدا را ساربون آهسته میران
که مو واماندهٔ آن قافلستم

۲۲ دو زلفونت کشم تار ربابم ۲۲
چه می‌خواهی ازین حال خرابم
تو که با مو سر یاری نداری!
چرا هر نیمه‌شو آیی بخوابم

۲۳ بوره یک شو منور کن وثاقم ۲۳
هل در محنت روز فراقم
بحق طاق ابروی تو سوگند
که مو جفت غمم تا از تو طاقم

۲۴ اگر آیی بجانت وا نوازم ۲۴
وگر نایی ز هجرانت گدازم
هر آن دردی که داری بر دلم نه
بمیرم یا بسوجم یا بسازم

٢٥ بشتم و استم ازین عالم بدر رشتم ٢٥
نشتم از چین و ماچین دیر ترشتم
نشتم از حاجیان حج پیر پیشم
که این دیر بے تبر یا دیر ترشتم

٢٦ خرم آنان که ہر زایان تہ و نین ٢٦
سخون دا تہ کرن دا تہ نشین
گرم پاسے تہ بے کاہم تہ و پیشم
نشم آلون بو ہم کہ تہ و نیشن

٢٧ اگر مستان ببیتم ازتہ ابہون ٢٧
وگر بے پاو دبیتم ازتہ ایمون
اگر گور ہم و ترسا ازمسلمون
ہر ملت کہ ہستیم ازتہ ابہون

۲۸ نوائے نالۂ غم اندوتہ ذو لو ۲۸
عیار زر خالص پوتہ ذو لو
بورہ سوتہ دلوں واہم بنالیم
کہ حال سوتہ دل . دل سوتہ ذو لو

۲۹ ولے دیرم کہ بہبودش نمی بو ۲۹
نصیحت می کرم سودش نمی بو
بباذش می دہم نشش می بردہ باذ
بر آتش می نہم دوذش نمی بوہ

۳۰ زگشت خاطرم جز غم نہ رو یو ۳۰
زباغم جز گل ماتم نہ رو یو
زصحرائے دل بے حاصل مو
گیاہ ناامیدی ہم نہ رو یو

۳۱ نسیمے کز بن آں کاکل آیو ۳۱
مرا خوشتر ز بوئے سنبل آیو
بہ شو گیرم خیالش را در آغوش
سحر از بسترم بوئے گل آیو

۳۲ ببیتہ اشکم ز مژگانِ تر آیو ہرہو ۳۲
ببیتہ نخل امیدم بے بر آیو
ببیتہ در کنج تنہائی شو و روز
نشینم تا کہ عمرم بر سر آیو

۳۳ بلایہ دل بلایہ دل بلایہ ۳۳
گہ چشموں کروں دل مبتلایہ
اگر چشموں نہ وینن روئے زیبا
چہ زد دلو دل کہ خوبوں در کجا یہ

۳۴ بعالم ہمچو مو پروانہ ۔۔۔۔۔ ۳۴
جہاں را ہمچو مو دیوانہ
ہمہ یارون و مورون لانہ دیرن
من بیچارہ را ویرانہ

۳۵ اگر دل دلبرہ دلبر چہ نومہ ۳۵
دگر دلبر دلہ دل از چہ نومہ
دل و دلبر بہم آمیتہ دیرم
ندونم دل کہ دلبر کہ دومہ

۳۶ ہزارت دل بغارت بردہ ولیشہ ۳۶
ہزارانت جگر خون کردہ ویشہ
ہزاران داغ وینی از ویشم اشمرت
ہنی نشمرتہ از اشمردہ ویشہ

٣٧ پریشان سنبلان پرتا و مکه ٣٧
خماریں نرگساں خونا و مکه
وریں نہ کہ مہر از ما وریسی
وریں روزگار اشتا و مکه

٣٨ دلت اے سنگدل برما النسو جر ٣٨
عجب بوہ اگر خارا النسو جر
بسوچم تا بسوچوم دلت را
در آتش چوب تر تنہا النسو جر

٣٩ دلے دیرم ز عشقت گیژ و ویژہ ٣٩
مژہ برہم زنم سیلابہ خیژہ
دل عاشق مثال چوب تر بے
سرے سوژہ سرے خونابہ ریژہ

۴۰ بلیته یک دم دلم خرم نمونه ۴۰
دگروی تو وینم غم نمونه
اگر درد دلم قسمت نموین
دلی بی درد در عالم نمونه

۴۱ ته کت نازنده چشمون سیاییه ۴۱
ته کت بالنده بالا دلربایه
ته کت مشکینه گیسو در قفایه
ای واجی که سرگردون چرایه

۴۲ دلم از درد تو دائم غمینه ۴۲
بیالین خشتم و بستر زمینه
همین جرمم که موته دوست دیرم
نه هر کت دوست داره حالش اینه

۴۳ خوشا آنان کہ اللہ یار شون بے ۴۳
بحمد و قل ہو اللہ کار شون بے
خوشا آنان کہ دائم در نماز ان
بہشت جاودان بازار شون بے

۴۴ کسی مو ان ار بزاری از کہ ترسی ۴۴
برانی ار بخواری از کہ ترسی
موو این نیمہ دل از کس نترسم
دو عالم دل تہ داری از کہ ترسی

۴۵ ہزاران باغ کہ دارش سر بدیبے ۴۵
بدامش باغبان خونین جگر بے
بباید کندنش از بیخ و از بن
اگر بارش ہمہ لعل و گہر بے

٤٦ دلا راه تو پر خار و خسک بی ٤٦
گذرگاه تو بر اوج فلک بی
گر از دستت بر آیو پوست از تن
بر افکن تا که بارت کمترک بی

٤٧ ز شور انگیزی چرخ فلک بی ٤٧
که دائم چشم زخمم پر نمک بی
دمادم دود آهم تا سماوات
دلم نالان و اشکم تا سمک بی

٤٨ دلی نازک بسان شیشه ام بی ٤٨
اگر آهی کشم اندیشه ام بی
سرشکم گر بوه خونین عجب نیست
مو آن دیرم که در خون ریشه ام بی

DUE DATE

ف ط ١١١

ف ٨٩١٤٥١٣٣ ٤٨١٣ ط ١١ ر ن ٤

رباعیات باباطاهر

DATE	NO	DATE	NO